MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta tas-16 ta' Jannar, 2009

Citazzjoni Numru. 155/2008

A

-vs-

B

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ta' l-attriċi ppreżentat fl-14 ta' April, 2008 li permezz tiegħu esponiet bir-rispett:

1. Illi l-partijiet iżżewġu fis-sebgħa u għoxrin (27) ta' Novembru 1988, u kopja taċ-ċertifikat taż-żwieġ qed tiġi annessa bħala Dok. A;

2. Illi l-kontendenti sseparaw bonarjament, permezz ta' kuntratt atti Nutar Dottor Marco Burlo, datat erbgħa ta' Lulju elfejn (04/07/2000);

3. Illi l-kunsens ta' l-attriċi għal dan iż-żwieġ inkiseb bi vjolenza u biża' a tenur ta' l-artikolu 19(1)(a) tal-Att dwar iż-Żwieġ;

4. Illi l-kunsens tal-konvenut nkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu u ta' l-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa a tenur ta' l-artikolu 19(1)(f) ta' l-Att dwar iż-Żwieġ;

5. Illi *inoltre* l-kunsens tal-konvenut għal dan iż-żwieġ kien ivvizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa u fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tiegħu a tenur ta' l-Artiklu 19(1)(d) ta' l-istess Att dwar iż-Żwieġ;

Illi l-esponent taf b'dawn il-fatti personalment.

Għaldaqstant l-esponent umilment titlob lil din l-Onorabbli Qorti jogħġobha:

1. Tiddikjara li ż-żwieġ kkontrattat bejn il-partijiet huwa null u bla effett għall-finijiet kollha tal-liġi.

Bl-ispejjeż kontra l-konvenut li minn issa jibqa' nġunt għas-subizzjoni tiegħu.

Rat illi l-konvenut ma ppreżentax risposta u allura huwa kontumaċi skond il-liġi

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavits ta' l-attriċi;

Rat il-verbal tas-seduta tat-12 ta' Diċembru 2008 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza;

Ikkunsidrat;

Illi l-attriċi qed titlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-1988 a bażi ta' l-artikolu 19 (1) (a), (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenut hu kontumaċi u ma ressaqx provi; iżda kif dejjem irritenew il-

Qrati Maltin f' materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn m'aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabbilta' ta' xi kolliżjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċjożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall- annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubbju (<u>Anna Tonna vs Alexander Tonna</u> deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru 1991).

L-artikoli ċitati mill-attur jirrigwardjaw is-sub-inċiżi segwenti;

19 (1) (a) - il-kunsens inkiseb bil-biża';

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha mpossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – il-kunsens ingħata bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu jew xi element essenzjali tiegħu.

Kif qalet il-Qorti ta' l-Appell fil-kawża <u>Joseph Zammit vs Bernardette Zammit</u> (27 ta' Jannar 2006) ;

Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fondamentali fil-liġi ċivili u ċioe' liż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u ċioe' li ż-żwieġ huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi ukoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affetwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha mpossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ. Ta' min jenfasiżża hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha mpossibbli u mhux sempliċement diffiċli li wieħed jaqdi l-obligazzjonijet essenzjali taż-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ.

Rigward id-dispożizzjoni kontenta fis-sub-inċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieg li jiġi provat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument ta' l-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskludiet iż-żwieġ innifsu jew eskludiet element essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taż-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-dispożizzjoni tirravviża sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasiżżat li nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibbilta' bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċita' li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti filwaqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapaċita' intelletwali, proprju l-att pożittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali.

Fil-kawża <u>Nicholas Agius vs Rita Agius</u> (25 ta' Mejju 1995) intqal illi b'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew addirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' *discretio judicii* hu kunċett ġuridiku ntrinsikament marbut mal-kapacita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ. F'dan is-sens ġew deċiżi ukoll il-kawżi <u>Angela Spiteri vs Joseph Spiteri</u> (4 ta' Novembru 1994), <u>Robert Attard vs Josephine Attard</u>

(18 ta' Ottubru 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awissu 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru 2005) il-Qorti ta' l-Appell ukoll qalet li biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju jrid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi nterni li jkunu neħħew il-liberta' ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.

Dan il-każ ma jipprezenta ebda diffikulta għaliex jirriżulta ċar mill-affidavit ta' l-attriċi li hija żżewġet biex teħles mill-ambjent li kienet fih; trabbiet f'istitut u abbandunata mill-familja tagħha. Hija storja ta' sfortuna u allura l-attriċi ħasbet li biż-żwieġ setgħet toħroġ minn dik l-isfortuna iżda tammetti li lill-konvenut qatt ma ħabbitu.

Għalhekk il-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ ċelebrat bejn il-partjiet fis-27 ta' Novembru 1988; spejjeż ikunu bla taxxa bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------